

Okulda Şiddet kitabın okuldan kovulmasıyla başlar

İlgili haber,

- Yayın İsmi: **Özgür Gündem**
- Yayın Tarihi: **20.07.2006**
- Sayfa: **14**
- Tiraj: **5000**
- Yayın Türü: **Ulusal Gazeteler**

[Görüntülemek için tıklayın](#)

Okulda şiddet, kitabın okuldun kovulmasıyla başlar...

FERHAT ÖZEN

"Eğitim", Latince "çıkarmak", "ayrılmak" anlamına gelen "educere" sözcüğünden türetilme, "educere" sözcüğünün karşılığıdır. Biraz da bu nedenle İtali'de "eğitim", bizde uygulandığı gibi, "eğip bükmek", "kalba dökmek" anlamıyla değil de, sözcüğün Latince'deki bu ilk anlamına da uygun olarak, çocuğun içindeki gizli gücü, yaratıcı yeteneği "çıkarmak", "ayrılmak" anlamıyla kullanılır ve öyle uygulanır. Bu eğitimin anlayışı, her çocukta bir yeteneğin gizli olduğunu, eğitiminin amaçları da bu gizli gücü ortaya çıkarmak olduğunu kabul eder.

Edinden bilgilerin hayata uygulanması sanatı olan eğitim (A.N. Whitehead), bizde 50 yıldır "dersini ezber etmek" olarak uygulanıyor. Yaşamda hiçbir karşılığı olmayan, insanın insanlaşmasına hiçbir katkı yapmayan bir bilgi kirliliğinde, ülkenin gençliği ve geleceği oksijensiz barakalarda boğuluyor. İsteneceği pasif yurtaş tipini yetiştirmek için, öğrencinin en önemli motifli olan merakı uyardırılmaz bir yana, tersine her türlü merakı yok ederek ve emperyalizmin bir dayatması olarak 50 yıldır, günü kara biçimde uygulanan bir sistem bu. Karbağın sındırım sistemini, Kurbağın Anlaşması'nı, Arap-Fransız edebiyatlarında alınması arızı kalıplarını bilimsel amaç kalp masajına, stani solunum yapmaya, suyu kurtaracak en basit ilk yardım bilemeyen, bilgi hanalları, bilgi kökleri yetiştiren bir sistem bu. Tınaz Tınaz'ın çok doğru belirlemesiyle, adeta yabancı ılgıl güçlerince zorla uygulanana bir eğitim sisteminden söz ediyoruz, bir "zihinsel soykırım"dan.

Edinilen bilgilerin hayata uygulanması sanatı olan eğitim, bizde 50 yıldır 'dersini ezber etmek' olarak uygulanıyor. İnsanın insanlaşmasına hiçbir katkı yapmayan bir bilgi kirliliğinde, ülkenin gençliği ve geleceği oksijensiz barakalarda boğuluyor

Oysa 1940'la yıllarda, özellikle bizim gibi geri bırakılmış ülkeler için mucize kabul edilen, nüfusun yüzde 80'i köylere yaşayan ve ilkel tarımla uğraşan toplumların kurtuluşunu sağlayacak bir eğitim modelini bu ülkenin kendi eğitimcileri geliştirmiş, on yıl süreyle başarılı biçimde uygulamış ve dünya eğitimi tarihine armağan etmişti.

UNESCO'nun yayınladığı Eğitim Ansiklopedisi'nde, Köy Enstitüleri maddesinin okuyanlarını gördü, benzer sözleri okuyan gençler. Çünkü başta eğitim gelişmiş demokrasilerinde ve refah toplumlarında uygulanan eğitim, Köy Enstitüleri'nin okuma ve düşünme eğitimi merkezli "bir öğretme eylemi"dir. Bugünün yeni okulu da bilgiyi ezberleyen,

emen sünge öğrenciler değil, analiz, sentez yapabilen, yorum gücüne bilgeden yeni bilgi üretebilen yaratıcı öğrenciler yetiştiren okuldur.

Herkes kendi profiline göre "Her öğrencinin fiziki ve aklı yetenekleri belirli biçimlerde öğrenmeye uygundur. Bu bilinmeksizden öğrenme süreci başarıya ulaşamaz" çökü. (Tınaz Tınaz) Kendine belletilenler dışında başka şey bilmesi, öğrenmesi istemeyen "ezber nesilleri", en basit yaratıcılıktan uzak yetiştirilerek için ancak çatışmaya öğrenebilirler. Onlar da öyle yapıyorlar. Okullarda şiddet bir günde ortaya çıkıyor. Yillardır ekiniymiş biçiyoruz. W.E.

Deming, "Hataların yüzde 85'i sistemdendir" der. Bugün ortaya şiddet biçiminde çıkıyor sorun görülmüyor. Bu görünem, dipteki kaynak sorunu haber veren "yararlı bir sorun"dur. Tıpkı vücudun yükseleceği ateşi gibi. Kaynak sorun onun altında, diptedir. Asıl bu sorunu görüp ona göre önlem düşünmek gerekir.

Bir araştırmamızın sonucudur: Türkiye'de okullar, okumayan insan yetiştiriyor. (Ve Türkiye'de kitabı elini sürmeyen 50 milyon insan "yaşayıcı") Elli yıldır, "okumayan insan yetiştirme" projesi uygulanan bu ülkede. (F. Özen, Türkiye'de Okuma Alışkanlığı, Neden Okumuyoruz? Neden Okumalıyız? Neler Okumalıyız? Nasil Okumalıyız? Kültür Bakanlığının Yayını, 2001)

Uygulayıcılar, çok başarılı oldular, toplum mühendisleri toplumsal yaşamdaki kitabı söküp attılar. MEB'in açıkladığı rakamlarla okuma oranı onbinde 1'lerde sürüyor. Batıda ise bize göre çok iyi olan rakamlar da beğenilmiyor, televizyondan kitaba dönüyor. Çünkü kitapla ilgili paradigma son 20 yıldır değişmiş bulunuyor. Okuma, insana bilgi kazandırıyor sanılıyordu. Oysa okumamanın insana sağladığı kazanımın bilgeden çok daha önemli olduğu, düşünme bilme yeteneğinin ancak okuyarak kazanılabildiği, okumayanların düşünemediği anlaşılıyor. Okuma eylemi sırasında beyinde kinyasal bir olay meydana geliyor. (Okumamanın kinyası.) Harf değişimi şifrelerin beyinde çözülmesi, bu şifrelerin anlamı dönüştürmesi sırasında somuz sayıda beyin hücreleri çalışmaya başlıyor. TV ise her şeyi gözler önüne sererek,

soyutlamaya ve düşünmeye gerek bırakmayarak beyin tembelliğine yol açıyor.

Bu nedenle Cevdet Kudret, "Okullar okuma alışkanlığı kazandırabilir başka hiçbir şey kazandırmaz da olur" diyor. Okulun yerine geçecek, beşikten mezara batın toplumu eğitip "mezun" eden TV, okumayan, sorgulamayan insan yetiştiren okula karşı çıkmadı, onun yerine geçti yalnızca. Bugün televizyon kanalları, birkaçı dışında kanalizasyona dönmüş olmaları bir yana, hoşa gidecek konularla izleyicileri oyalıyor. Postman'ın dediği gibi önemli konuları dikkatimizden kaçıran "görsel bir şiddet" uyguluyor.

Ne yapmalı?

Kısa vadede, hatta hemen yapılabilirleri sıralayabiliriz:

* Devlet özel okullara yardım etmek yerine kendi okullarına yardım etmelidir.

* Tüm okullarda öğrencilerin de yönetime katıldığı kurullar oluşturulmalı (öğrenci konseyleri gibi).

* Kitabı geri dönüştürme kampanyası, ezber kültüründen kitap kültürüne geçişe yardımcı olacak, kitapla barışma söylemleri düzenlenmeli...

Orta ya da uzun erimde ise ülkenin ve gençliğin geleceği için bir eğitim reformu, sinavsız, dersansız bir eğitim reformu kaçınılmazdır. Bugünkü elyici sistemden yönlendirici sisteme geçilmesi zorunludur. Okullar "Okumayan Toplumdan Okuyan Topluma Dönüşüm Projesi"nin parçası olmalıdır. Dünyanın yaşamaya öğrenmeye geçtiği bu çağda, unutulmaması gereken -Ovidius'un dediği gibi- yetişen zekalarını kitaplarla beslemeyen unluşur yok olması mahtumdur.

***Türkçe öğretmeni**